

et endnu levende Vidne fra Trældommens Dage, som han jo virkelig selv næsten har oplevet. Det var som at høre en Røst fra Gravene, da han opløftede sin Haand og med rystende Gammelmandsstemme raabte: „Er det Træhesten, vi skal ha'e igen? Er det Meningen? Skal vi Bønder igen være Kvæg for Herremanden?“ — ja, andet sagde han egentlig ikke; men du skulde have hørt det tordendronende „Nej, nej! Det skal aldrig ske!“, der rungede gennem Salen efter hans Ord. Jeg vilde blot ønske, at Folkefrihedens Fjender havde været tilstede og fornummet den Malmklang af hærdede Viljer, der var i det Raab; de skulde da nok have indset, hvor haabløs deres Modstand er. Jeg tror det nu ganske sikkert, . . . Umenneskelighedens Tider er uigenkaldelig forbi. Tusindaarsriget vil oprinde med sin Herlighed og Fryd. Fred paa Jorden og mellem Menneskene! Saaledes skal det lyde mod alle Verdenshjørner Aa ja, hvor er jeg dog et lykkeligt Menneske!“ udbød han og gik hen og lagde sine Hænder om Hansines Hoved. „Aldrig kan jeg takke Vorherre nok for, at der skulde times mig dette. Hvor var det dog paa høje Tid, han viste mig Vejen ud af det Sodom, hvor Livet nu er en stakket Kamp med Døden og Forraadnelsen. Hvor dejligt det er at aande her, hvor alt er i Udspring, hvor alt er Foraar, Morgengry og Lærkesang! Tænk, at du og jeg og vi alle har faaet Lov til efter fattig Evne at bygge med paa Fredens og Sandhedens og Retfærdighedens evige Rige! . . . Naar jeg mindes mig selv fra Fortidens Dage, saa synes jeg, at jeg er bleven som et helt nyt Menneske nu, at jeg har afkastet en gammel, skrumpen, hæslig Troldeham. Og for al denne Lykke skylder jeg, næst Gud, dig den største Tak, min Ven! . . . Ja, ja! Nu slaar du Øjnene ned og bliver rød. Men det er dog saa, at du blev den Prinsesse, uden hvem jeg aldrig havde vundet mit halve Kongerige!“